

EXOD 2020 – hodnotenia účastníkov

Názov a miesto akcie: Pieniny krížom-krážom – Červený Kláštor

Termín: 5.7. – 12.7.2020

Vedúci akcie: Mgr. Ľubomíra Šajgalová

Podrobný program:

- 5.7. Oboznámenie sa s okolím, pieninské lipy, autocampig, múzeum v Červenom Kláštore, Nižné Sromowce – kostoly, pawilon PPN. Oboznámenie sa s programom.
- 6.7. Splav po Dunajci z osady Majere, prechod do poľského mesta Scawnica, Pawilon Pieninského Národného parku (PPN) a naspäť po náučnom chodníku popri Dunajci pešo do Červeného Kláštora, návšteva múzea v kláštore.
- 7.7. Autobusom do obce Stráňany, Stráňanský kopec, sedlo pod Vysokými skalkami, sedlo Rozdiel, dolina Biala Woda, osada Jaworky, Wawoz, Homole, kúpeľné mesto Szcawnica, hrady Čorcztin, Niedzidza. Lanovka z Jaworiek pod Vysoké skalky.
- 8.7. Pešo cez Dunajec, obec Nižné Sromowce, chata Tri koruny, Pawilon PPN, salaš, sedlo Podlazce, Wawoz Szopšanský (tiesňava), sedlo Szopka, Sokolí chodník, Tri koruny, výstup na vyhladku, Pieninský hrad, Sokolica, výstup na vyhladku, zostup k Dunajcu, prielom Lesnického potoka, chata Lesnica, autobusom do Červeného Kláštora.
- 9.7. Autobusom do Starej Ľubovne, prehliadka hradu, skanzenu, autobusom do Jarabinej, od kríža do Jarabinského prielomu a späť tou istou trasou, Litmanová – zjavenie Panny Márie – lokalita hory Zvir, do kopca po Krížovej ceste.
- 10.7. Autobusom na Stráňanský kopec, sedlo pod Vysokými Skalkami, výstup na Vysoké Skalky – najvyšší vrch Pienin, hrebeňom Malých Pienin cez Schlachowky, Rabštín na Szafranowka – možnosť vozenia sa na bobovej dráhe ku chate Lesnica.
- 11.7. Z Červeného Kláštora autobusom do Spišskej Starej Vsi – návšteva pavilónu PIENAP-u, pokračovanie autobusom na Magurské sedlo a hrebeňom ku „Chodník v korunách stromov“ – vyhladkovej veži a ku Jezersku – jazero a obec Jezersko-bus. Po večeri vyhodnotenie základne.
- 12.7. Ukončenie základne, odchod účastníkov, vyúčtovanie základne.

Program akcie bol zameraný na poznávanie Pienin a Zamaguria prostredníctvom turistiky. Boli sme veľmi očarení krásou a malebnosťou Pienin. Zážitkom bola nielen plavba na pltiach, ale aj nezabudnuteľný výhľad z vrcholu Troch korún, Sokolice a Vysokých skaliek. Upútala história kraja – rozdielnosť folklóru goralského a rusínskeho. Litmanová – pútnické miesto Zvir tiež zaujalo svojou atmosférou a výstavbou. Veľkým lákadlom bol „Chodník v korunách stromov“.

Prednášky a odborné výklady boli na vysokej úrovni a obohatili nás o nové poznatky z rôznych oblastí umenia, folklóru, histórie a kultúry:

Exkurzia v Prielome Dunajca s odborným výkladom – Náučný chodník.

Odborný výklad o PIENAP-e pracovníčkou PIENAP-u v Spišskej Starej Vsi.

Odborný výklad v múzeu Červený kláštor.

Odborný výklad v skanzene „Zamagurská dedina“.

Exkurzia na hrade Stará Ľubovňa, Čorštýn, Niedzidza.

Exkurzia hrebeňom Pienin.

Výborná organizácia, vysoko si ceníme, že p. vedúca dokáže meniť program podľa počasia, ale potom „dobehnúť“, ak sa niečo jeden deň nestihne – napriek tomu je všetko v klúde, bez stresu a naháňania, maximálna spokojnosť s pobytom a programom.

Názov a miesto akcie: Košice a okolie B

Termín: 6.7. – 12.7.2020

Vedúci akcie: RNDr. Eva Vladovičová

Podrobný program:

- 6.7. Príchod, ubytovanie, otvorenie základne, zoznamovací večer, posedenie pri gitare.
- 7.7. Košice – múzeum letectva, vyhladková veža Hradová, Východoslovenské múzeum – Storočia v umení, vychádzka večerné Košice, spievajúca fontána.
- 8.7. Kaštieľ Krásna nad Hornádom, Trebišov – historický park, mauzóleum Andrassyovcov, mú-

zeum, tokajská vinohradnícka oblasť – návšteva pivnice spojená s ochutnávkou, večer posedenie pri gitare.

9. 7. Kaštieľ Betliar, historický park, Rožňava historické centrum a kostol – prehliadka so sprievodcom, ranogotický kostol Čečejuvce.
10. 7. Smolník – prezentácia o histórii, kostol, expozícia v podzemných priestoroch, Medzev – múzeum kinematografie, Zádielska dolina – turistická vychádzka.
11. 7. Opáľová baňa Dubník, Expozícia minerálov Opiná, Galéria Ľudovíta Felda, synagóga na Puškinovej ulici, výstava Jindřich Buxbaum „Izrael vo fotografii“, večer vyhodnotenie základne, posedenie pri gitare.
12. 7. Ukončenie a vyúčtovanie základne, odchod účastníkov.

Program sa odvíjal podľa vopred naplánovaných aktivít, s ktorými sa účastníci EVZ oboznámili už pred príchodom do Košíc, písomnou formou. Vždy pri večeri boli doplnené podrobnosti na ďalší deň. Pestrá skladba navštívených pamiatok obohatila naše vedomosti z histórie, architektúry, umenia, techniky, životného prostredia. Výklad o nich bol zabezpečený odborníkmi pútavo a podnetne. Prijemným doplnením programu boli večerné posedenia pri gitare, ktoré ukázali blízkosť nášho česko-slovenského folklóru.

Ubytovanie bolo v štandarde staršieho vysokoškolského internátu TU Košice, s možnosťou dokúpenia ubytovania v hosťovských izbách.

Stravovanie bolo zabezpečené v objekte internátu. Stravu hodnotíme ako chutnú a pestrú, s dostatočnými porciami.

Doprava sa realizovala pohodlným, moderným autobusom, pristaveným vždy načas. Zodpovedný vodič sa staral o bezpečnosť a pohodlie počas prepravy.

Vedúca základne p. Vladovičová sa obetavo venovala všetkým účastníkom s veľkým vekovým rozdielom. Jej zodpovedná príprava sa odrazila na bezproblémovom chode základne, na dostatočnom množstve informácií a vytváraní priateľskej atmosféry, čo v atypickom čase pandémie koronavírusu malo na účastníkov blahodarné účinky.

Či sme rozprávali po slovensky alebo po česky, naše medzinárodné vzdelávanie robilo česť tomuto typu aktívneho oddychu a Dr. Vladovičová je príkladom nadšenca, ktorý inšpiruje k láske k svojmu povolaniu a ku svojej krajine.

Ďakujeme a nech základne pokračujú ďalej.

Názov a miesto akcie: Horehronie – Mýto pod Ďumbierom

Termín: 12.7. – 18.7.2020

Vedúci akcie: Mgr. Ľubomíra Šajgalová

Podrobný program:

12. 7. Príchod účastníkov do Mýta pod Ďumbierom. Individuálny program: Bystrianska jaskyňa, dolina Mlynná, alebo Parichvost. Po večeri otvorenie a podrobné informácie.
13. 7. A: Autobusom na Srdiečko, pešo Chopok, Ďumbier a späť cez Štefánikovu chatu, na Trangošku, pre záujemcov Jaskyňa Mŕtvych netopierov, zostup dolinou Trangoška, autobusom do Brezna. B: Výstup po Štefánikovu chatu, zostup dolinou Trangoška, pre záujemcov Jaskyňa Mŕtvych netopierov. Zostup dolinou Trangoška, autobusom do Brezna.
14. 7. A: Autobusom do sedla Zbojská, prechod Čertovou roklinou. Trasa Tisovec-Bánovo (horáreň pod Dielom (bus, vlak) – ústie Čertovej doliny (Bánovská vyvieračka) – úžina Surovcov stisk (Zbojnický vodopád) – Malý vodopád – Hate – úžina Posledná barikáda – sútok Remetského potoka a potoka Galička – Pacherka (koliba) – Zbojnický dvor (Salaš Zbojská) – sedlo Zbojská. Pokračovanie busom do Čierneho Balogu. Prehliadka lesníckeho skanzenu vo Vydrove, Čiernohronská železnica – múzeum. B: Salaš Zbojská – vyhliadková veža, prehliadka Lesníckeho skanzenu vo Vydrove, Čiernohronská železnica – múzeum.
15. 7. A: Autobusom na sedlo Čertovica, pešo na sedlo za Lenivou, Bacúšske sedlo, Ramža, po hrebeni na Homôlku, do Polomky autobusom do Brezna. B: Autobusom na sedlo Čertovica, pešo na sedlo za Lenivou do Bravčova, autobusom do Brezna.
16. 7. Autobusom do Slovenskej Ľupče – prehliadka hradu Ľupča, pokračovanie kostol v Hronseku, Špania Dolina – Klopačka, kostol.
17. 7. A: Autobusom na Srdiečko, lanovkou alebo pešo na Chopok, Dereše, Poľana, Krížske sedlo traverzom cez sedlo Príslop na Kosodrevinu a Srdiečko. B: Výstup na Kosodrevinu alebo la-

novkou na Príslop a do Krížskeho sedla s výhľadmi do Vajskovskej doliny, späť po tej istej trase. Zo Srdiečka autobusom do Brezna. Po večeri vyhodnotenie základne.

18. 7. Ukončenie základne, odchod účastníkov, vyúčtovanie základne.

Program akcie bol zameraný na komplexné poznávanie Horehronia a národných parkov – NAPANT, Muránska planina, Slovenské Rudohorie – CHKO. Obdivovali sme krásu Nízkych Tatier, divokosť prírody Muránskej planiny, chov koní vo voľnej prírode a výklad Ing. Vizslaiya.

V múzeu sme si prezreli výstavu krojov, výšiviek, ľudovej kultúry z Horehronia. Do programu bola zaradená návšteva obnoveného pamätníka v Nemeckej. Upútal zrenovovaný hrad Ľupča, výklad evanjelickej farárky v artikulárnom kostole v Hronseku, ktorá nám aj zahrála na organe. Špania Dolina má tiež svoje čaro a neopakovateľnú atmosféru a zaujímavý výklad bol aj v Baníckom múzeu. Prednášky, exkurzie a odborné výklady boli na vysokej úrovni. Priniesli nám nové zážitky a poznatky či už z prírodovednej a technickej oblasti, kultúry aj histórie a umenia:

Odborný výklad o chove koní vo voľnej prírode – Ing. Vizslay.

Prednáška o lesných železničiach v Čiernom Balogu – Ing. Aleš Bílek.

Exkurzia v Lesníckom skanzene vo Vydrove.

Odborný výklad na Muránskej planine – Tomáš Trstenský.

Odborný výklad v múzeu v Brezne o histórii kraja.

Exkurzia hrebeňom Nízkych Tatier – Ďumbierska časť a odborný výklad.

Výklad – hrad Ľupča, kostol Hronsek – pamiatka UNESCO, Špania Dolina – banícke múzeum.

Veľká vďaka vedúcej Ľubke Šajgalovej, ďakujeme za organizáciu, za vysvetlenie trás, veľa zaujímavostí... Odchádzame múdrejší, lebo máme nové vedomosti, zdravší – lebo vzduch je tu úžasný, krajší – lebo sme oddýchnutí, spokojnejší – lebo problémy nás tu neťažili a bohatší o zážitky a priateľov... EXOD zájazdy sú každoročne dôkazom množstva krás a bohatstva Slovenska. Za jeden týždeň dokážeme spoznať to najkrajšie z prírodných krás, najzaujímavejšie z histórie, najchutnejšie z regiónov Slovenska. Páčila sa nám Jaskyňa mŕtvych netopierov, Špania dolina – klopačka – múzeum a Čierny Balog.

Najviac oceňujeme u organizátorky znalosť turistických trás, miestnych pomerov a sklbenie spoznávanie prírody, histórie aj kultúry.

Čo sa týka ubytovania, v lepšom som asi neboli. Jedlo na jednotku s hviezdičkou.

Veľmi kvitujeme dopravu zabezpečeným autobusom, čo umožňuje absolvovať rôzne trasy bez nutnosti návratu na východiskové miesto. Veľká vďaka aj šoférovi, že nás viezol bezpečne a bez nehody.

Názov a miesto akcie: Snina – Horný Zemplín – Poloniny

Termín: 18.7. – 25.7.2020

Vedúci akcie: Mgr. Iveta Cenkerová, Mgr. Štefaniová Jana

Podrobný program:

18. 7. Oboznámenie s mestom Snina, návšteva galérie Andreja Smoláka, obhliadka námestia, prehliadka kaštieľa s výkladom – socha Herkulesa a pod., otvorenie základne, pokyny o programe.

19. 7. Odchod do Kamienky, výstup na Vihorlat, odchod smerom na malé Trstie, potom Trstie rázcestie, odtiaľ do sedla Rozdiel, Motrogoň, rašelinisko Ďurova mláka, rašelinisko Hybkaňa, jazierko Kotlík a rašelinisko Podstávka, späť do Zemplínskych Hámrov.

20. 7. Odchod do Ruského Potoka, prehliadka dreveného kostolíka – výklad, kostol v Uličskom Krievom a pravoslávna kaplnka Ignatija Čokinu, odchod do Novej Sedlice, Medová baba, výstup na Rjabu skalú, odchod na Ďurkovec, sedlo pod Ďurkovcom, Runina, pútnické miesto Tri studničky, kostol v Topoli a vojenský cintorín, návrat do Sniny.

21. 7. Odchod do Stakčína, výstup na Gazdoráň – vyhliadka na Starinskú priehradu – výklad pracovníčky NP Poloniny, kostol v Kalnej Roztoke, Ubl'a, kostol v Ruskej Bystrej – pamiatka UNESCO, Kolonica – Park tmavej oblohy, exkurzia v astronomickom observatóriu a planetáriu, M.A.R.S., návrat do Sniny.

22. 7. Odchod do Novej Sedlice, prechod cez Stuzicu, výstup na Kremenec, zostup cez Kamennú lúku a Čierťaz do Novej Sedlice, Ulič – miniatúry drevených kostolíkov, Beskydský panteón – osobnosti žijúce, pôsobiace a píšuce o tomto regióne – L. Mňačko, E. E. Kisch, A. Duchnovič a iní, návrat do Sniny.

23. 7. Osadné – prehliadka kostnice a Pravoslávnej cerkvi Vznesenia Hospodinovho, Hostovické

lúky – významná lokalita kosatca sibírskeho, Medzilaborce – múzeum A. Warhola, Pravoslávny chrám svätého Ducha, Krásnobrodský monastier, Humenné – zámok, skanzen – expozícia ľudovej architektúry a bývania, prehliadka mesta, návšteva sochy Švejka, návrat do Sniny.

24. 7. Odchod do Zemplínskych Hámrov, individuálna prehliadka technických pamiatok baníctva a železiarstva, prehliadka Eko múzea, Sedlo Tri tably, výstup na Sninský kameň – Malý a Veľký, návrat do sedla Tri tably, zostup k Morskému oku, obhliadka okolia Morského oka, výstup k malému Morskému oku, návrat cez Jedlinku do Zemplínskych Hámrov – odchod do Sniny. Vyhodnotenie základne.

25. 7. Odchod účastníkov.

Program základne sa začal plniť príchodom účastníkov do Sniny. Účastníci sa zoznámili s históriou mesta a navštívili Galériu Andreja Smoláka. S históriou, vznikom a plánmi do budúcnosti ich oboznámil samotný umelec Andrej Smolák. Účastníkov previedol umením a aktuálnou tvorbou prezentovanou v galérii. Popoludnie zakončila prehliadka Sninského kaštieľa a parku s dominantou mesta – sochou Herkula. Prehliadkou s odborným výkladom nás sprevádzala pracovníčka MsKS. V ďalšie dni nasledovali prehliadky drevených kostolíkov tejto lokality, ktoré boli spojené s odborným výkladom. Navštívili sme sakrálne pamiatky východného obradu v Uličskom Krivom, Topoli, Ruskom Potoku, Kalnej Roztoke, Ruskej Bystrej, Krásnom Brode, Osadnom a Medzilaborciach. Návštevou krypty v Osadnom nás sprevádzal miestny duchovný správca prot. ThDr. Soroka. Objasnil nám históriu vzniku krypty a jedinečnosť tohto miesta. Fundovane a s veľkým zanietením hovorili všetci, ktorí nás sprevádzali drevenými cerkvami. Väčšina z účastníkov sa po prvýkrát dozvedela o rozdieloch medzi pravoslávnu a katolíckou cirkvou, o rozdieloch v obradoch a ponímaní Svätej Trojice. Nenáročný výstup na Gazdoráň bol obohatený o výklad pani Buralovej z Národného parku Poloniny. Dozvedeli sme sa nielen o výnimočnej faune a flóre tohto chráneného územia, ale i o vzniku a výstavbe vodného diela Starina. Takmer celú vodnú nádrž sme mali ako na dlani z vrchu Gazdoráň. Veľký dojem zanechala návšteva observatória a planetária v Kolonici, ktoré je súčasťou Parku tmavej oblohy. Taktiež sme mali možnosť vidieť mobilnú rotačnú stanicu M.A.R.S. na pozorovanie nočnej oblohy. Odborný výklad a prednášku v planetáriu nám poskytol RNDr. Kudzej, riaditeľ Vihorlatskej hvezdárne. Nezabudnuteľným zážitkom bol lektorský výklad pani Suhej v Múzeu Andyho Warhola v Medzilaborciach. Jej zanietenosť, rozsiahle odborné vedomosti poskytli pútavý a obsahovo bohatý výklad. Podobný zážitok sme mali i pri prehliadke humenského zámku a skanzenu. Úsmev na tvárach nám vyvolalo fotografovanie sa so Švejkom na stanici v Humennom.

Dostávali sme podrobné informácie o všetkých turistických trasách, na ktorých nás aj osobne sprevádzali vedúce Ivka a Janka. Usmerňovali a dohliadali na účastníkov EVZ. Zohraná dvojica vedúcich mala pripravený i variant pre menej zdatných turistov. Spoločne sme absolvovali výstupy na Vihorlat, Sninský kameň, Rjabu skalu i Kremenec. Atrakciou bol domček Deduška Večernička v Novej Sedlici. Už v prvý deň sme mali k dispozícii množstvo propagačného a študijného materiálu o regióne Horný Zemplín a jeho širšom okolí.

Ubytovanie bolo zabezpečené v internáte a v penzióne a zodpovedalo danej cenovej relácii. Podľa ubytovania bolo stravovanie zabezpečené, tak v penzióne ako i na internáte.

Strava bola bohatá, pestrá, s ochutnávkou miestnych špecialít. Prijemným prekvapením bola ochutnávka ovčieho syra a miestnych „tatarčených“ pirohov.

Doprava fungovala bez problémov, každý účastník mal v autobuse svoje miesto.

Celý program bol dôkladne premyslený a pripravený. Vhodne sa striedali turisticky náročné trasy v horách, s oddychovejšími dňami venovanými poznávaniu historických a kultúrnych pamiatok.

Vedúce Mgr. Cenkerová a Mgr. Štefaniová sa obsahovo dopĺňali, čo sa prejavilo počas všetkých dní programu. Okrem zabezpečeného výkladu lektorov i samé vedúce nám poskytli dostatočné množstvo zaujímavosti a poznatkov zo života v danej lokalite.

Odporúčame naďalej v budúcnosti organizovať túto základňu.

Názov a miesto akcie: Kysuce, Súľovské skaly, Malá Fatra – Žilina

Termín: 19.7. – 25.7.2020

Vedúci akcie: Mgr. Ľubomíra Šajgalová

Podrobný program:

19. 7. Príchod účastníkov, individuálne oboznámenie sa s mestom. Po večeri oboznámenie sa s programom.

20. 7. Spoločný odchod autobusom do Oščadnice. Oščadnica, Vyšný koniec – Veľká Rača, vrchol, alebo lanovkou na Veľkú Raču – vyhladková veža, prechádzka po hrebeni. Busom k Budatínskemu hradu – prehliadka drotárskeho múzea a anglického parku, sútok Kysuce a Váhu.
21. 7. Autobusom do Súľova. Náučný chodník na Súľovský hrad – 6 km. Pokračujeme výstupom na Bradu. Návrat do Žiliny.
22. 7. Autobusom smer Strečno – prehliadka hradu so sprievodcom, splav po rieke Váh s odborným výkladom, autobusom do Rajeckej Lesnej – Slovenský betlehem, Čičmany prehliadka obce a múzea, Rajecké Teplice – kúpele, možnosť kúpania, múzeum dopravy.
23. 7. Autobusom smer do obce Strečno – Malá Fatra – po Č na Starhrad, chatu pod Kľačianskou Magurou, chatu pod Suchým a na vrchol Suchý a späť. Možnosť skrátenia trasy – na Starhrad a späť alebo na chatu pod Kľačianskou Magurou a späť z obce Turčianske Kľačany.
24. 7. Autobusom do obce Súľov, výstup do sedla Patúch a potom na najvyšší vrch Súľovských skál na Žibridi, odtiaľ pokračovanie na Lietavský hrad a zostup Lietavskej Lúčky. Návrat do Žiliny. Po večeri vyhodnotenie základne.
25. 7. Ukončenie základne, odchod účastníkov, vyúčtovanie základne.

Podľa záujmu sme si prezreli Mestskú pamiatkovú rezerváciu – Mariánske námestie, kostoly, Námestie Andreja Hlinku, Žilinský hrad, Kostol sv. Štefana kráľa, Neologická synagóga, Považská galéria umenia. Krásne výhľady boli z Veľkej Rače z vyhladkovej veže na všetky svetové strany. Zaujalo Považské múzeum v Budatínskom hrade svojou jedinečnou zbierkou drotárstva. V Súľovských skalách sme obdivovali skalné útvary ako Gotická brána, Mních, Mačka, Dva hríby, Papagáj, Sova, Sovička a jaskyňu Šarkania diera. Nezvyčajným zážitkom bola plavba na pltiach po Váhu. Mnohých očaril svojou rozlohou a krásou Lietavský hrad.

Odborný výklad – Budatínsky hrad – drotárstvo.

Odborný výklad – pltníctvo a rieka Váh.

Odborný výklad – hrad Strečno.

Exkurzia – Čičmany a múzeum dopravy.

Účastníci boli spokojní so službami dopravcu, s ubytovaním aj stravovaním.

Veľmi pozitívne hodnotíme prácu vedúcej akcie.

Názov a miesto akcie: Veľká Fatra z Liptova – Liptovské Revúce

Termín: 2.8. – 9.8.2020

Vedúci akcie: Mgr. Ľubomíra Šajgalová

Podrobný program:

2. 8. Oboznámenie sa s okolím a s programom.
3. 8. A: Autobusom Čutkovská dolina – Chata pod Kozím, Sedlo pod Vtáčnikom, Malino Brdo Vlkolinské lúky, sedlo pod Sidorovom, Vlkolinec – pamiatková rezervácia, späť do Liptovských Revúc. B: Autobusom do Čutkovskej doliny – Chata pod Kozím a späť k autobusu. Presun autobusom do Vlkolince – pamiatková rezervácia, späť do Liptovských Revúc.
4. 8. A: Autobusom na Donovaly, lanovkou na Novú Hoľu cez Zvolen, Motyčská hoľa, sedlo Veľký Šturec, sedlo Východné Prášnické a Rybovské sedlo na Krížnu, Ostredok, Suchý vrch, Koniarky, Kýšky. Návšteva „Vtácej záhrady“ u pána doc. Ing. M. Sanigu Phd. B: Z Novej Hole cez Zvolen, Šturec, z Východného Prášnického sedla na Hajabáčku a do Vyšnej Revúcej alebo z Rybovského sedla na Hajabáčku a do Vyšnej Revúcej alebo z Novej Hole do Nižnej Revúcej.
5. 8. Autobusom do Likavky, hrad Likava, obec Martinček – kostol, vodopád Lúčky, obec Kalameň, možnosť kúpania v prírodnom prameni alebo v bazéne v Lúčkach.
6. 8. A: Autobusom na Smrekovica, cez Skalnú Alpu, Tanečnicu do Rakytovského sedla a cez Rakytov, južné Rakytové sedlo popod Čierny kameň do sedla Ploskej alebo možnosť traverzom cez Rakytov do Liptovských Revúc. B: Smrekovica, Tanečnica, Rakytové sedlo, chata Limba, Teplou dolinou do Liptovských Revúc.
7. 8. A: Autobusom na Donovaly, odtiaľ hrebeňom Nízkych Tatier cez Vrchlúku, sedlo Hadlanka, Kozie chrby do Hiadel'ského sedla a dole do Korytnice. B: Poznávanie okolia Donovál.
8. 8. A: Autobusom do obce Stankovany, odtiaľ po neznáčkovanom chodníku popri Váhu cez železničný prechod do osady Podšíp, Zadný Šíp a Šíp, Žaškovské sedlo, Škútova dolina, Stankovany. B: Osada Podšíp. Vyhodnotenie základne.

9. 8. Ukončenie základne, odchod účastníkov, vyúčtovanie základne.

Program bol zameraný na poznávanie regiónu Liptova prostredníctvom turistiky. Navštívili sme aj Nízke Tatry a Veľkú Fatru. Upútali nás dedinka Vlkolinec, kostol v Martinčeku, hrad Likava a návšteva „Vtáčej záhrady“ vo Vyšnej Revúcej u pána Sanigu s jeho obdivuhodným výkladom. Páčil sa aj vodopád v strede Lúčok a relax vo vodnom svete.

Prednášky a odborné výklady boli na vysokej úrovni a obohatili nás o nové poznatky z rôznych oblastí umenia, botaniky, zoológie, histórie aj kultúry:

Prednáška pracovníka NAPANT-u a Veľkej Fatry – Ing. Jozef Janoviak.

Prednáška pracovníka Národného parku Veľkej Fatry – Natura 2000.

Odborný výklad – fauna a flóra Veľkej Fatry – Ing. Doc. Miroslav Saniga Phd.

Odborný výklad – kostol v Martinčeku, hrad Likavka.

Odborný výklad – galéria Ľudovíta Fullu v Ružomberku.

Exkurzia – náučný chodník s odborným výkladom – Vlkolinec – pamiatka UNESCO.

Exkurzia – Lúčanské vodopády a kúpele Lúčky.

Super pobyt, výborne pripravené. Kľud, pohoda, pekné výhľady aj počasie vyšlo.

Veľmi dobrá organizácia, skvelé trasy so širokým záberom, vďaka autobusu možnosť robiť okruhy, skvelá vedúca, správni ľudia, kuchyňa vynikajúca. Teším sa na ďalšie stretnutia.

Názov a miesto akcie: Po výhľadoch z Liptova – Liptovský Ján

Termín: 9.8. – 16.8.2020

Vedúci akcie: Mgr. Ľubomíra Šajgalová

Podrobný program:

9. 8. Prírodný prameň Kaďa, Svätojánske múzeum, kúrie a kaštieľ, návšteva kostolov, pomník padlých, chatová oblasť, Ďumbier, Bystrá a chaty STV, SND, vrch Hrádok, na „kyslú vodu“, časť náučného chodníka, vodná elektráreň pri Uhorskej Vsi alebo Javorovica, sedlo Rakytovica, Predná Poludnica, Poludnica, Kúpeľ, prechod divokou krasovou dolinkou Záskočie, do sedla Rakytovica. Oboznámenie sa s programom.

10. 8. A: Autobusom do Prosieckej doliny, rázcestie Vidová, vodopád Červené piesky, poľana Svo-rad, možnosť výstupu na Prosečné, Veľké Borové, Kvačianska dolina, cez mlyn v Oblazoch do Kvačian, návšteva pivovaru. B: To isté bez výstupu na Prosečné.

11. 8. A: Autobusom do Jasnej, lanovkou na Chopok, Konské, Demänovské sedlo, Krúpovo sedlo, Ďumbier, chata M. R. Štefánika, Krúpovo sedlo, Tanečnica, sedlo Javorie, Demänovská do-dolina. B: Chopok, Ďumbier a späť.

12. 8. A: Obec Žiar, Žiarska dolina, Baranec, Smrek, Žiarske sedlo, Žiarska chata alebo výstup cez Žiarske sedlo, Plačlivé alebo Smutné sedlo, Baníkov. B: Žiarska chata, Šarafiov vodopád, sym-bolický cintorín.

13. 8. Čierny Váh – prečerpávací elektráreň, horná nádrž, vyhliadkové miesto a exkurzia, Závažná Poruba, rodný dom Milana Rúfusa, Stanišovská jaskyňa.

14. 8. A: Bobrovec, Jalovec, Bobrovecká Vápenica, rázcestie Nad kameňolomom, sedlo pod Babka-mi, Babky, sedlo Predúvratie, Ostrá, Sivý vrch, Chata na Náruží. B: Babky alebo k chate, kal-vária, Poľovníkov vodopád, vrch Lipovec, Poľovníkov vodopád.

15. 8. A: Malužiná, Svidovské sedlo, pomník padlých v SNP, Ohnište, gotické skalné okno, Slemä – pozostatky havarovaného lietadla a bunkrov, Brtkovica, Stanišovská jaskyňa. B: Svidovské sedlo, horáreň Pred Bystrou, Stanišovská jaskyňa, Jánska dolina. Vyhodnotenie základne.

16. 8. Ukončenie základne, odchod účastníkov, vyúčtovanie základne.

Program bol zameraný na poznávanie Nízkych Tatier, Západných Tatier a Chočských vrchov pro-stredníctvom turistiky. Mali sme možnosť pozorovať kamzíkov a svišťov. Na vlastné oči sme videli kalamitu – premnoženie lykožrúta a následný úhyn lesov v Tatrách. V Závažnej Porube sme sa zo-známili s ľudovou architektúrou a rodným domom básnika Milana Rúfusa. Exkurzia na Čiernom Váhu a hlavne výhľady z hornej nádrže boli fascinujúce. Mohli sme porovnať rozdielnosť geolo-gickej stavby a flóry Tatier v Nízkych a Západných Tatrách

a v Chočských vrchoch. Všetci účastníci dostali študijné materiály o Tatrách.

Prednášky a odborné výklady boli na vysokej úrovni a obohatili nás o nové poznatky z rôznych oblastí geografie, prírodných krás – fauny a flóry:

Odborný výklad v Stanišovskej jaskyni.

Exkurzia v Žiarskej doline – symbolický cintorín.

Odborný výklad Závažná Poruba, dom Milana Rúfusa.

Exkurzia na vodnej nádrži Čierny Váh.

Odborný výklad o geológii Tatier, faune a flóre – pracovník TANAP-u.

Odborný výklad o nebezpečenstve v horách.

Očarilo nás Ohnište, povestné vzácnou vápencovu flórou vrátane plesnivcov, 125 metrovou Veľkou ľadovou priepasťou pod vrcholom a 10 metrov vysokým skalným otvorom zvaným Gotické okno. Očarujúce bolo aj skalné okno pri Ohništi. Výstup na tento podmanivý vrch sme uskutočnili z Malužinej, odkiaľ sme pokračovali do Svidovského sedla cez Ohnište až na Slemä, kde sa nachádzajú ešte stále pozostatky havarovaného lietadla a bunkrov partizánov z 2. svetovej vojny.

Mali sme vzácnu možnosť vidieť miesta, ktoré niektorí ešte nenavštívili, ako napr. prečerpávaciu stanicu Čierny Váh, kde sme mohli obdivovať hornú nádrž, odkiaľ je vidno celú panorámu Západných a Vysokých Tatier. Pokračovali sme do Závažnej Poruby, k rodnému domu Milana Rúfusa a na prehliadku Stanišovskej jaskyne v Jánskej doline.

Všetko bolo dobre zorganizované a zabezpečené bez zádrhelov. Rada sa zúčastní EXOD-u aj v budúcnosti.

Názov a miesto akcie: Tatry – Ždiar

Termín: 16.8. – 23.8.2020

Vedúci akcie: Mgr. Lubomíra Šajgalová

Podrobný program:

16. 8. Oboznámenie s okolím, hrebeň Spišskej Magury, Belianska jaskyňa, Strednica, Bachledova a Monkova dolina, Ždiarska izba – múzeum, informácie o programe.

17. 8. A: Javorina, Zadné Meďodoly, náučný chodník do Kopského sedla, Biele pleso, chata Plesnivec, Tatranská Kotlina, Ždiarska vidla alebo Monkova dolina, Široké sedlo, Ždiarska vidla. B: Náučná trasa – geologická stavba Tatier, drevený kostolík v Javorine, sídlo kniežaťa K.K. Hohenloheho, Strednica, Belianska jaskyňa.

18. 8. A: Autobusom na Lysú Poľanu, dolinou Rybieho potoka k Morskému oku, na Hrubý vrch, späť tou istou cestou alebo na Husí krk. B: Z Poľany k Morskému oku, prechádzka okolo plesa alebo k Čiernemu plesu, späť tou istou cestou alebo na Husí krk, Bialczańska, rázcestie pod poľanou Rusinowa Polana, Gesia Szyja, Roveň Waksmundzka, rázcestie pod Poľanou, pod Woloszynem, Droga Oswalda Balzera, Wodogrzmoty Mickiewicza, Schroniskow Roztoce a späť na Drogu Oswalda Balzera.

19. 8. A: Zakopané, Kuznic, lanovkou na Kasprov vrch alebo výstup hrebeňom Červených vrchov po Temniak, dolinou Kosieliska alebo Orlia Perč alebo na Kosielec. B: Spoločne po Przelec Kondracka na poľanu Kalatowky, kláštor a pustovňa, Zakopané a na Rondo alebo ku chate Murowaniec a do Kuzníc.

20. 8. A: Autobusom do Spišskej Soboty – kostol, múzeum, Poprad – múzeum, námestie, poobede možnosť kúpania v termále Vrbov.

21. 8. Autobusom na Bielu vodu k Šalvióvému prameňu, Zelené pleso, výstup do Červenej doliny a na Jahňací štít, späť tou istou cestou po chatu pri Zelenom plese.

22. 8. A: Autobusom do Bachledovej doliny, lanovkou alebo pešo na hrebeň Malá Magura, „Chodník v korunách stromov“ – vyhliadková veža, odtiaľ hrebeňom cez Slodičovský vrch, Magurku, na Priehrštie a Strednicu. B: Hrebeňom cez Slodičovský vrch a Magurku do Ždiaru. Po večeri vyhodnotenie základne.

23. 8. Ukončenie základne, odchod účastníkov, vyúčtovanie základne.

Program bol zameraný na komplexné poznávanie Tatier – Belianskych, Vysokých a Západných. Oboznámili sme sa s históriou kraja v múzeu Ždiarsky dom. Poznávali sme goralské tradície, folklór. Prešli sme Belianskymi Tatrami, kde sme sa oboznámili s vápencovou kvetenou, žiaľ len Prednými Meďodolmi, lebo po veľkej povodni boli a sú Zadné Meďodoly stále uzavreté. Navštívili sme Beliansku jaskyňu. V Tatrách na poľskej strane sme navštívili najväčšie pleso Morské oko, Dolinu Piatich poľských plies, Kasprov vrch a Červené vrchy. Oboznámili sme sa s dolinou Zeleného plesa a tí zdatnejší vystúpili na Jahňací štít, kde obdivovali množstvo kamzíkov. Zaujal výklad po Spišskej Sobote, kostol a múzeum. Relax bol vo Vrbove v termálnom kúpalisku. Navštívili sme aj mesto

Kežmarok – historické centrum, artikulárny kostol a hrad a podarilo sa nám vidieť múzeum M.Petzvala v Spišskej Belej a galériu v Strážkach.

Prednášky a odborné výklady boli na vysokej úrovni a obohatili nás o nové poznatky z rôznych oblastí umenia, folklóru, geografie, histórie a kultúry:

Prednáška pracovníka Horskej služby – Nebezpečenstvo v horách.

Prednáška pracovníka TANAPU – Tatry a kalamita – lykožrút – Ing. Ferančík.

Odborný výklad v múzeu – Ždiarsky dom.

Odborný výklad v Belianskej jaskyni.

Odborný výklad v Spišskej Sobote – kostol.

Odborný výklad – Kežmarský hrad.

Odborný výklad – múzeum M. Petzvala.

Odborný výklad – SNG Strážky.

Účastníci boli spokojní so službami prepravcu, s ubytovaním aj stravovaním.

Veľmi pozitívne hodnotíme prácu vedúcej akcie.

Názov a miesto akcie: Prešov a okolie

Termín: 17.8. – 23.8.2020

Vedúci akcie: RNDr. Eva Vladovičová

Podrobný program:

17. 8. Príchod, ubytovanie, otvorenie základne, zoznámenie, vychádzka večerný Prešov.

18. 8. Prehliadka Prešova – konkatedrála sv. Mikuláša, gréckokatolícky kostol, evanjelické kolégium, Caraffova väznica, Bosákova banka, synagóga, múzeum Rákociho palác, večer posedenie pri gitare.

19. 8. Spišský hrad (UNESCO), spišský salaš, kostolík Žehra (UNESCO), kaštieľ Hodkovce, kalvária Prešov, večer koncert v synagóge „Piano extravaganza“.

20. 8. Solivar – technická pamiatka, Fintice – kaštieľ, Hanušovce nad Topľou – prezentácia historických remesiel, múzeum, archeopark, večer prednáška o včelích produktoch a ich liečivých účinkoch.

21. 8. Nestwillpark Hniezdne, hrad Stará Ľubovňa, skanzen, Oscarove mesto Sabinov, pravoslávny kostol Sabinov.

22. 8. Bardejovské kúpele – apartmán cisárovnej Sisi, Bardejov – bazilika sv.Egídia, radnica, hradby, Vyšný Komárnik – drevený kostolík, Dukla – vyhladková veža, pamätník oslobodenia, večer posedenie pri gitare.

23. 8. Ukončenie a vyúčtovanie základne, odchod účastníkov.

Vedúca akcie informovala o podrobnom programe na nasledujúci deň po večeri alebo v autobuse, počas návratu do Prešova. Pozostával z kombinácie prehliadok kultúrnych a historických pamiatok (niektoré sú zapísané na zozname UNESCO), technických pamiatok a podpory sociál. turizmu (návšteva DSS Domovina v Hodkovciach). Atraktivnosť vybraných lokalít podporili erudovaní sprievodcovia, ktorí k svojej práci pristupovali s nadšením, boli pripravení odpovedať na naše zvedavé otázky. Program bol neplánovane obohatený krátkymi a veľmi pútavými prednáškami o včelárstve. Vždy sa v ňom počítalo aj s osobným voľnom.

Účastníci boli spokojní s ubytovaním v študentských izbách vo vysokoškolskom internáte TU. Za príplatok bolo možné vybrať si ubytovanie v hosťovských izbách. Drobné nedostatky boli ihneď odstránené.

Spokojnosť vyjadrili aj so stravovaním v mieste ubytovania formou polpenzie, strava bola pestrá a v dostatočnom množstve.

Počas celého pobytu bol k dispozícii autobus, čo umožnilo pohodlne a bezpečne absolvovať všetky výlety aj vďaka profesionalite šoféra, ktorý poznal trasy výletov veľmi dobre.

Vedúca základne p.Vladovičová pristupovala k príprave a organizácii akcie veľmi zodpovedne a venovala jej veľa času. Súčasťou výletov boli vzdelávacie okienka kde poskytla informácie o navštívených miestach. Pre účastníkov zabezpečila aj informačné materiály. Bola ústretová, obetavá a veľmi flexibilná pri riešení neočakávaných situácií.

Veľa základní sa v roku 2020 a 2021 pre pandémiu koronavírusu neuskutočnilo. Veríme, že sa budú konať v najbližších rokoch.

Zoznam týchto základní a mená ich organizátorov:

Komárno a okolie – Mgr. Ľubica Ježová

Vysoké Tatry – Tatranská Lesná – Mgr. Eva Matejová

Vysoké Tatry – antistresový pobyt – Mgr. Ľuboš Kvašňák

Poznávanie Piešťan a okolia – pamiatky, turistika – Mgr. Marcela Šicková

Základne organizované Mgr. Ľubomírou Šajgalovou:

Z Oravy za poznaním – pamiatky UNESCO – Tvrdošín

Hájske vodopády, Zádielská tiesňava, divadlá – Košice

Za kultúrou – Bratislava

Banská Štiavnica – banské umenie

Putovanie po Západných Tatrách a Orave – Tvrdošín

Spiš – Slovenský raj – Spišská Nová Ves